

fen af Grundlovens Bestemmelse om Majora-
ters Dvergang til fri Eiendom, vise ganske
sikkert, at dette Spørgsmaals Løsning er for-
bundet med store praktiske Vanskeligheder.
De første Forslag herom, der fremkom fra pri-
vate Forslagsstillere, toge ganske sikkert ikke
tilbørligt Hensyn til, at der saa at sige var
stiftet en egen Retstilstand for Bøndergodset
paa Majoraterne. Det har ogsaa senere vist
sig, at den Tilstand, der er skabt ved Anven-
delsen af Loven af 1854 om Salg af Bøn-
dergods paa Majoraterne, har haft og maatte
have en særlig betydelig Indflydelse med Hen-
syn til den Maaade, hvorpaa dette Spørgsmaal
skal ordnes. I nogle Meddelelser, som findes
i Ministeraalktedenden, er det anført, at der
efter og i Råst af Loven af 1854 i Mårene
1854—71 med et rundt Tal er solgt
21,000 Tønder Hartkorn paa Majoraterne,
og at dette Kvantum Hartkorn er udbragt til
en Verdi ligeledes med et rundt Tal af 23
Millioner Rd. Denne Lov har saaledes fun-
det en meget udstrakt Anvendelse. Naar man
dernæst vil gjøre sig notere bekjendt med de
Vilkaar og Priser, som den har skabt for
Bøndergodset paa Majoraterne, vil man faae
den Oplysning, at Priserne der have været
meget billigere end ellers ved Salg af Fæste-
gods, og at Salgsvilkårene have været meget
lempeligere paa de Godser, hvorpaa denne Lov
er anvendt end paa andre Godser. Det ses
saaledes, at der har udviklet sig en ganske
særegen Retstilstand ved Bøndergodsets Af-
hændelse paa Majoraterne til Fordel for de
der boende Fæstebønder, og dette er ganske vist
en ligefrem Følge af den Hovedregel i Loven
af 1854, at Bøndergodset skal afhændes til
Fæsteren eller hans nærmeste Slægtninge.
Det er ved denne indskrænkede Konkurrence
ved Fæstegodsets Dvergang til Selvetændom,
at der har uddannet sig billigere Vilkaar for
Kjøberne paa Majoraterne, og den fortsatte
Behandling af Spørgsmaalet om Majoraternes
Dvergang til Selvetændom eller Majoraternes
Frigjørelse har altsaa, forsaavidt angaar Bøn-
dergodset, ført til den Opfattelse, at der maa
gives særegne Regler derom. I det Forslag,
som her ligger til Behandling, findes der
ogsaa gjort Forsøg paa at stille Fæstegodset

paa Majoraterne anderledes end andet Fæste-
gods, og navnlig har Forslagets § 20 en saad-
dan Hensigt; men det ærede Thing vil ved at
læse den korte Betænkning, Udvalget har le-
veret, finde, at der i Udvalget har været 2
modsatte Meninger om, hvorvidt § 20 og de
øvrige mindre væsentlige Bestemmelser i Lov-
forslaget træffe det Rette. Udvalgets Flertal
har ikke kunnet finde sig tilfredsstillet med Lov-
forslaget, men har troet, at den Retspraxis
eller de Forhold, som have udviklet sig af
Loven af 1854, ikke vare tilstrækkelig gjennem-
førte deri, og det har derfor fundet sig foran-
lediget til at stille flere Forslag i denne Ret-
ning. Hvor vanskeligt det er at naae til en
Overenskomst om de Bestemmelser, som bør
træffes med Hensyn til Fæstegodset paa Majora-
terne, indeholder en Udtalelse i Betænkningen
af det ærede Mindretal et slaaende Bevis paa.
Det siges nemlig i denne Betænkning af
Mindretallet, at der kunde være Opfordring
til at forsøge en helt anden Vej end den,
der hidtil er brugt, „nemlig den at lade Bøn-
dergodset udenfor den ved Lovforslaget tilladte
Løsning af Majoratsbaandet“, saaledes at man
altsaa skulde indkomme med et helt nyt For-
slag, som skjed Bøndergodset aldeles bort fra
Bestemmelserne i Lovforslaget, men lod dette
alene omfatte Hovedgaardene. Denne Vej er
ganske sikkert ny, men jeg er overbevist om, at
det, dersom der blev fremlagt et Forslag i
denne Retning, vilde vise sig, at der var store
praktiske Vanskeligheder at forhandle og bringe
til Rette, inden man fik Noget ud deraf, og
det ærede Mindretal har heller ikke leveret
noget saadant Forslag. Forsaavidt det om
dette almindelige Spørgsmaal siges i Betæn-
ningen, at Flertallet ikke har villet gaa ind
derpaa, maa jeg dog dertil bemærke, at et saa-
dant Forslag vilde være et andet Lovforslag
end det, der foreligger her, og om Fremkomsten
af et saadant nyt Forslag synes der ikke for
Tiden at vinde være Tale; men om det ærede
Mindretal kan tilvejebringe et saadant Forslag,
skal jeg lade staa hen uafgjort. Der er saa-
ledes fremkommet en Antydning om en helt ny
Vej at gaa, og der er nu til Allersidst her
omdelt et Forslag af Folkethingsmanden for
Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Kofod), hvil-